

Natuurtoets Schoolstraat 63 Musselkanaal

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Natuurtoets Schoolstraat 63 Musselkanaal

20 juli 2023

Projectnummer P002051

Ruimte voor de leefomgeving

BügelHajema, Adviseurs voor leefomgeving en omgevingsrecht BNSP

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
1.1	Plangebied en voornemen	3
2	Soortenbescherming	6
2.1	Wet- en regelgeving	6
2.2	Inventarisatie	6
2.2.1	Planten	6
2.2.2	Vogels	6
2.2.3	Vleermuizen	7
2.2.4	Grondgebonden zoogdieren	7
2.2.5	Amfibieën	8
2.2.6	Overige soortgroepen	8
2.3	Toetsing	9
2.3.1	Vogels	9
2.3.2	Vleermuizen	9
2.3.3	Grondgebonden zoogdieren	9
2.3.4	Amfibieën	10
3	Gebiedsbescherming	11
3.1	Wet- en regelgeving	11
3.1.1	Wet natuurbescherming	11
3.1.2	Natuurnetwerk Nederland	11
3.1.3	Natuur buiten het NNN en akker-/weidevogelleefgebied	11
3.2	Inventarisatie	11
3.3	Toetsing	12
3.3.1	Wet natuurbescherming	12
3.3.2	Provinciaal natuurbeleid	12
4	Beschermde houtopstanden	13
4.1	Wet- en regelgeving	13
4.2	Inventarisatie en toetsing	13
5	Conclusie	14
5.1	Soortenbescherming	14
5.1.1	Zorgplichtmaatregelen	14
5.2	Gebiedsbescherming	15

1 Inleiding

De initiatiefnemer is van plan om op de Schoolstraat 63 in Musselkanaal twee vrijstaande woningen te realiseren. Hiervoor wordt een ruimtelijke procedure doorlopen. Om het plan aan de natuurwet- en regelgeving te toetsen, is een natuurtoets uitgevoerd. Het doel van deze natuurtoets is om na te gaan of het plan vanuit ecologisch oogpunt uitvoerbaar is. Uit de natuurtoets kan ook blijken dat aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb)¹ of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is.

Naast het raadplegen van bronnen is het plangebied ten behoeve van de natuurtoets op 12 juni 2023 bezocht door een ecooloog van BügelHajema Adviseurs. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren: helder, droog, circa 24°C en een zwakke wind.

1.1 Plangebied en voornemen

Het plangebied ligt aan de Schoolstraat 63 in Musselkanaal (figuur 1). Het wordt begrensd door de Schoolstraat in het zuidwesten en woningen in het noordwesten, noordoosten en zuidoosten.

Het plangebied bestaat uit braakliggend en grotendeels zanderig terrein. In het zuidwesten is een lage haag en een ruwe berk aanwezig. Daarnaast staan op de noordwestelijke en noordoostelijke grens hagen. Verder is in het plangebied geen bebouwing of permanent oppervlaktewater aanwezig.

De plannen bestaan uit de bouw van twee vrijstaande woningen. Of de berk en de zuidwestelijke haag behouden blijven is nog niet zeker. In dit rapport wordt er dan ook vanuit gegaan dat deze verwijderd worden. Ook zal vegetatie verwijderd worden en grond vergraven worden.

¹ De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en betreft zowel soortenbescherming als bescherming van (Europese) natuurgebieden.

Figuur 1. Locatie van het plangebied (rood omlijnd). De luchtfoto is geeft niet de actuele situatie weer; de zichtbare bebouwing en verharding in het plangebied zijn reeds gesloopt en verwijderd. Bron luchtfoto: www.ruimtelijkeplannen.nl.

Foto's 1 t/m 4. Impressie van het plangebied op 12 juni 2023. Linksboven de oprit in de westelijke hoek van het plangebied. Rechtsboven het plangebied gezien vanuit het zuiden. Linksonder het plangebied gezien vanuit het oosten. Rechtsonder het plangebied vanuit het noorden gezien.

2 Soortenbescherming

2.1 Wet- en regelgeving

Onderdeel van de Wnb is soortenbescherming van planten en dieren. Dit betreffen:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels die vallen onder de Vogelrichtlijn (Wnb art. 3.1 - 3.4);
- dier- en plantensoorten die beschermd zijn op grond van de Habitatrictlijn en de verdragen van Bern en Bonn (Wnb art. 3.5 - 3.9);
- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage van de wet (Wnb art. 3.10 - 3.11).

Van deze laatstgenoemde groep beschermde soorten mogen provincies een zogenaamde 'lijst met vrijstellingen' opstellen (Wnb art. 3.11). Voor de soorten op deze lijst geldt een vrijstelling van de verboden genoemd in art. 3.10 eerste lid van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen.

2.2 Inventarisatie

Uit het raadplegen van gegevens van de laatste vijf jaar in de Nationale Databank Flora en Fauna² (NDFF) op 11 juli 2023 blijkt dat in de directe omgeving (0 – 2 km) van het plangebied diverse beschermde diersoorten bekend zijn. In dit geval gaat het specifiek om vogels met jaarrond beschermde nesten en zoogdieren. Hierna worden per soortgroep alle relevante soorten besproken.

2.2.1 Planten

In grasland binnen het plangebied zijn tijdens het veldbezoek een aantal algemene gras- en plantensoorten aangetroffen, zoals klein kruiskruid, smalle weegbree, stinkende gouwe, reukeloze kamille, Canadese fijnstraal, kornoelje en braam. Daarnaast is opslag aanwezig van gewone esdoorn en wilde lijsterbes. Deze soorten duiden op matig tot zeer voedselrijke omstandigheden.

Uit de directe omgeving zijn geen beschermde plantensoorten bekend (NDFF). Gezien de terreingesteldheid, het aanwezige biotoop en de voedselrijkdom zijn beschermde plantensoorten niet in het plangebied te verwachten.

2.2.2 Vogels

VOGELS MET JAARROND BESCHERMDE NESTPLAATSEN

Uit de omgeving van het plangebied zijn verschillende vogelsoorten bekend waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn, zoals huismus, gierzwaluw en buizerd (NDFF). Tijdens het veldbezoek is op het dak van de Schoolstraat 61 een baltsende huismus waargenomen. Binnen het plangebied is echter geen bebouwing aanwezig waarin gebouwbewonende soorten, zoals huismus en gierzwaluw, nesten kunnen hebben. In de berk in het westen van het plangebied en de bomen rondom het plangebied zijn

² De NDFF is de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in Nederland. Nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFF zijn door soort-experts gevalideerd.

tijdens het veldbezoek geen jaarrond beschermde nesten van vogels waargenomen. Hierdoor kan ook de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van boombewonende vogels worden uitgesloten.

FOERAGEERGEBIED

Het plangebied zal daarnaast door de inrichting mogelijk een klein onderdeel vormen van het foeragegebied van enkele vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten die in de directe omgeving van het plangebied broeden, zoals huismus.

OVERIGE SOORTEN

In de berk en hagen in en rondom het plangebied kunnen algemene soorten als merel, winterkoning en houtduif broeden. Nesten van de te verwachten algemene soorten zijn alleen tijdens de broedperiode beschermd.

2.2.3 Vleermuizen

VERBLIJFPLAATSEN

Uit de omgeving van het plangebied zijn geen waarnemingen van vleermuizen bekend (NDFF). Het is echter te verwachten dat de relatief algemene en/of wijdverspreide soorten, zoals gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis, in de omgeving voorkomen.

In het plangebied is echter geen bebouwing aanwezig waarin gebouwbewonende vleermuissoorten een verblijfplaats kunnen hebben. In de berk binnen en de bomen rondom het plangebied zijn daarnaast geen holtes, spleten of scheuren waargenomen waarin boombewonende vleermuizen verblijfplaatsen kunnen hebben. Verblijfplaatsen van vleermuizen binnen het plangebied kunnen dan ook uitgesloten worden.

FOERAGEERGEBIED

Wel kan het plangebied onderdeel vormen van het foeragegebied van soorten als gewone dwergvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis die in relatief open gebieden en rond bebouwing kunnen foerageren.

VLIEGROUTE

In het plangebied zijn geen doorgaande structuren van opgaande beplanting of watergangen aanwezig. De aanwezigheid van een essentiële vliegroute van vleermuizen kan worden uitgesloten. Het kanaal met de aangrenzende bomenrijen aan de overzijde van de Schoolstraat vormt mogelijk wel onderdeel van een vliegroute van vleermuizen.

2.2.4 Grondgebonden zoogdieren

VRIJGESTELDE SOORTEN

Het grasland in het plangebied vormt geschikt leefgebied voor een aantal grondgebonden zoogdier-soorten, zoals huisspitsmuis of de uit de omgeving bekende egel (NDFF). Voor deze soorten geldt in de provincie Groningen een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen.

NIET VRIJGESTELDE SOORTEN

In de directe omgeving van het plangebied is het voorkomen van de niet-vrijgestelde bever, eekhoorn, haas, otter en steenmarter bekend (NDFF). Geschikt leefgebied voor bever, zoals rustige watergangen met aangrenzend bosgebied is niet aanwezig in of rondom het plangebied. De aanwezigheid van bever binnen het plangebied kan dan ook worden uitgesloten. Voor eekhoorn ontbreekt eveneens geschikt leefgebied met meerdere grote bomen binnen het plangebied en in de omgeving. Ook zijn tijdens het veldbezoek geen nesten van eekhoorn waargenomen in of rondom het plangebied. Op basis van het ontbreken van geschikt leefgebied kan de aanwezigheid van eekhoorn in het plangebied worden uitgesloten. Haas is aangewezen op grote, open weilanden met kleine struwelen. Vanwege het ontbreken van geschikt leefgebied wordt haas niet in het plangebied verwacht. Geschikt leefgebied voor otter bevat grote watergangen met rustige, beschutte oevers, wat niet aanwezig is in of rondom het plangebied. Hierdoor kan de aanwezigheid van otter in het plangebied worden uitgesloten. Steenmarter maakt nesten in bebouwing of grote houtstapels. Geschikte nestgelegenheid voor steenmarter is niet aanwezig in het plangebied. Verblijfplaatsen van steenmarter in het plangebied kunnen dan ook worden uitgesloten.

2.2.5 Amfibieën

VRIJGESTELDE SOORTEN

De watergangen vormen geschikt biotoop voor enkele algemene amfibieënsoorten, zoals gewone pad en bruine kikker (NDFF). Voor deze soorten geldt in de provincie Groningen een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen.

NIET VRIJGESTELDE SOORTEN

Uit de omgeving van het plangebied zijn geen niet-vrijgestelde amfibieënsoorten waargenomen (NDFF). Het plangebied biedt niet-vrijgestelde amfibieënsoorten ook geen geschikt leefgebied. Niet-vrijgestelde amfibieënsoorten zijn door het ontbreken van geschikt biotoop en/of waarnemingen uit de omgeving (NDFF) dan ook niet te verwachten in het plangebied.

2.2.6 Overige soortgroepen

Overige beschermde soorten uit de soortgroepen vissen, reptielen en ongewervelden zijn in de directe omgeving niet bekend (NDFF). Het plangebied biedt beschermde soorten van deze soortgroepen ook geen geschikt leefgebied. Hierdoor kan de aanwezigheid van beschermde vissen, reptielen en ongewervelden worden uitgesloten.

2.3 Toetsing

2.3.1 Vogels

JAARROND BESCHERMDE NESTPLAATSEN

Als gevolg van nieuwbouw gaan geen jaarrond beschermde nestplaatsen van vogels verloren.

FOERAGEERGEBIED

Bij uitvoering van het plan verandert het plangebied als foerageergebied voor vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals huismus, maar het plangebied zal naar verwachting niet geheel ongeschikt worden. Bovendien is in de directe omgeving van het plangebied in ruime mate alternatief en deels hoogwaardiger foerageergebied aanwezig. Negatieve effecten op vogels met jaarrond beschermde nesten door verlies van foerageergebied treden niet op.

OVERIGE SOORTEN

Voor de overige vogelsoorten geldt dat het vernietigen of verstoren van in gebruik zijnde nesten bij wet verboden is. Dit kan voorkomen worden door bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen. Een standaardperiode voor het broedseizoen is er niet; van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. De meeste vogels broeden tussen half maart en half juli, maar ook in de periode half februari tot eind september kunnen broedgevallen voorkomen.

2.3.2 Vleermuizen

VERBLIJFPLAATSEN

Als gevolg van de plannen gaan geen vleermuisverblijfplaatsen verloren.

FOERAGEERGEBIED

Het plangebied zal naar verwachting na uitvoering van het plan niet ongeschikt worden voor de te verwachten vleermuissoorten die graag rond bebouwing foerageren. Bovendien is in de directe omgeving van het plangebied in ruime mate alternatief foerageergebied aanwezig. Negatieve effecten op vleermuizen door verlies van foerageergebied treden niet op.

VLIEGROUTE

De potentiële vliegroute aan de overzijde van de Schoolstraat valt buiten de plannen en blijft behouden. Wel moet nieuwe lichtverstoring op de bomenrijen en het kanaal voorkomen worden.

2.3.3 Grondgebonden zoogdieren

Als gevolg van de ontwikkelingen kunnen enkele verblijfplaatsen van algemene zoogdiersoorten worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen van de provincie Groningen. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wnb.

2.3.4 Amfibieën

Als gevolg van de ontwikkelingen kunnen enkele verblijfplaatsen van algemene amfibieënsoorten worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen van de provincie Groningen. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wnb.

3 Gebiedsbescherming

3.1 Wet- en regelgeving

Voor onderhavig plangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Wnb en de provinciale structuurvisie en verordening.

3.1.1 Wet natuurbescherming

In de Wnb is de bescherming van Natura 2000-gebieden geregeld. Plannen en projecten met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningplichtig. Relevant is dat de Wnb een externe werking kent. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

3.1.2 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN), voorheen Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd, is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland. Dit netwerk moet voldoende robuust zijn voor een duurzame verbetering van de omstandigheden voor de wilde flora en fauna en voor natuurlijke leefgemeenschappen. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing, ontwikkeling en bescherming van het NNN. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van de provinciale NNN en de bijbehorende natuurverbindingen is voor de provincie Groningen uitgewerkt in de Geconsolideerde Omgevingsverordening november 2022.

3.1.3 Natuur buiten het NNN en akker-/weidevogelleefgebied

Vanuit het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid wordt buiten de NNN-gebieden bij ruimtelijke plannen specifiek ingezet op de bescherming natuur buiten het NNN en akker- en weidevogelleefgebied. Hier- toe zijn specifieke gebieden aangewezen.

3.2 Inventarisatie

De gronden van het plangebied zijn niet aangewezen in het kader van Natura 2000-gebieden, NNN, Natuur buiten het NNN of akker-/weidevogelleefgebieden.

Het plangebied ligt circa 10,3 km ten oosten van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied 'Drouwenerzand' en ongeveer 10,3 km ten westen van het Natura 2000-gebied 'Lieftingsbroek'. Het dichtstbijzijnde NNN-gebied ligt circa 4,5 km ten noorden van het plangebied. Op circa 2,1 km ten westen van het plangebied ligt een bosgebied aangewezen als natuur buiten het NNN. De akkers circa 3,6 km ten noorden van het plangebied zijn aangewezen als akkervogelleefgebied.

3.3 Toetsing

3.3.1 Wet natuurbescherming

Het plangebied ligt op ruime afstand van de Natura 2000-gebieden 'Drouwenerzand' en 'Lieftingsbroek'. Hierdoor zijn in potentie alleen effecten door externe werking mogelijk. Het plangebied is gescheiden van de Natura 2000-gebieden door bebouwing, wegen en agrarisch gebied. Gezien de afstand tot de Natura 2000-gebieden, de inrichting van het tussenliggende gebied en de aard van het plan, kan een toename van verstoring door geluid, verlichting of optische verstoring worden uitgesloten.

Voor het project worden slechts twee woningen gerealiseerd op ruime afstand van de dichtstbijzijnde stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden van soorten (> 10 km). Hierdoor wordt in de aanleg- en gebruiksfase geen toename van stikstofdepositie boven 0.00 mol N/ha/jaar in stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden van soorten binnen Natura 2000-gebieden verwacht.

3.3.2 Provinciaal natuurbeleid

Het NNN, Natuur buiten het NNN en de akker-/weidevogelleefgebieden in Groningen kennen geen externe werking. De plannen vinden buiten de grenzen van tot deze gebieden aangewezen gronden plaats, waardoor negatieve effecten hierop kunnen worden uitgesloten.

4 Beschermde houtopstanden

4.1 Wet- en regelgeving

De Wet natuurbescherming beschermt bos van minimaal 1.000 m² en bomenrijen van minimaal 21 bomen gelegen buiten de bebouwde kom.

4.2 Inventarisatie en toetsing

In het plangebied zijn geen beschermde houtopstanden aanwezig. Het indienen van een kapmelding bij de provincie Groningen is niet nodig.

5 Conclusie

Voor dit plan is op 12 juni 2023 een veldbezoek uitgevoerd en daarnaast zijn verspreidingsgegevens van beschermde soorten in en om het plangebied uit de NDFF geraadpleegd. Een ontheffing van de Wnb is niet nodig, mits (licht)verstoring op de potentiële vliegroute langs het water en de bommenrij aan de overzijde van de Schoolstraat voorkomen kan worden.

5.1 Soortenbescherming

Uit de toetsing komt naar voren dat als gevolg van de plannen geen verblijfplaatsen, jaarrond beschermde nesten of leefgebied van beschermde soorten verloren gaat. Het aanvragen van een ontheffing van de Wnb in het kader van soortbescherming is niet nodig.

Wel moet verstoring op de potentiële vliegroute langs het kanaal en de bommenrijen aan de overzijde van de Schoolstraat voorkomen worden. Verstoring van vleermuizen wordt voorkomen door in de realisatie- en gebruiksfase gebruik te maken van naar beneden gerichte lichtarmaturen die geen lichtuitstraling veroorzaken op de omringende bomen of op het water. Als verstoring van de potentiële vleermuisvliegroute niet voorkomen kan worden, dan is nader onderzoek en eventueel een ontheffing van de Wnb nodig.

5.1.1 Zorgplichtmaatregelen

Voor andere beschermde soorten is geen ontheffing van de Wnb nodig, mits bij uitvoering van de werkzaamheden rekening wordt gehouden met het broedseizoen en de algemene zorgplicht van de Wnb in acht wordt genomen.

Negatieve effecten op broedende vogels worden bij voorkeur voorkomen door bij de werkzaamheden buiten het broedseizoen te werken, dus buiten de periode (half februari) half maart tot half juli (eind september).

Het is ook mogelijk om voor het broedseizoen te starten met de werkzaamheden en continu door te werken. Dan is het waarschijnlijk dat vogels niet in het plangebied gaan broeden vanwege de continue verstoring.

Is de wens om de werkzaamheden in het broedseizoen te starten, dan is het nodig om het plangebied voorafgaand aan de start te laten inventariseren op broedgevallen door een broedvogelkundige. Zijn er op dat moment vogels aan het broeden, dan kunnen de werkzaamheden pas starten als de jongen zijn uitgevlogen.

Vanwege de algemene zorgplicht van de Wnb is het nodig om eventueel te kappen opgaande beplanting ten minste één week voorafgaand aan graafwerkzaamheden te kappen. Circa één week voorafgaand aan graafwerkzaamheden moet de te verwijderen vegetatie worden weggehaald. Op die manier hebben algemene amfibieën- en grondgebonden zoogdiersoorten, waarvoor de algemene zorgplicht geldt, voldoende tijd om zich te verplaatsen naar een locatie buiten de invloedssfeer van de aanlegwerkzaamheden.

5.2 Gebiedsbescherming

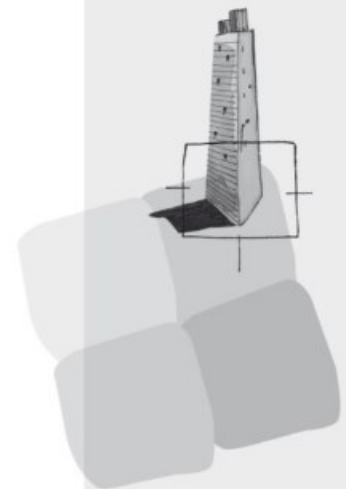
Negatieve effecten ten aanzien van in het kader van de Wnb beschermde stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden kunnen worden uitgesloten. Het uitvoeren van een AERIUS-berekening achten wij niet noodzakelijk. Het staat het bevoegd gezag echter altijd vrij om hier alsnog om te vragen.

Het plan leidt niet tot aantasting van beschermde houtopstanden. Het indienen van een kapmelding bij de provincie Groningen vanwege in het kader van de Wnb beschermde houtopstanden is niet nodig. Het plan is tot slot niet in strijd met het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid.

Colofon

Projectnummer

P002051

BügelHajema Adviseurs bv
Bureau voor Ruimtelijke
Ordering en Milieu BNSP
Vaart NZ 48-50

Assen

T 0592-31 62 06

E info@bugelhajema.nl

W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen,
Leeuwarden en
Amersfoort